

De laatste zes weken zijn de electorale verschuivingen heftiger dan de periode ervoor. De peiling van vandaag verschilt fors van die van de vorige week. Twee factoren zijn daar verantwoordelijk voor: het bekend worden van de details van het Lente-akkoord, en de gebeurtenissen rondom de lijsttrekkersverkiezingen, deze week met name die van Groen Links. (Zowel op vrijdag als zaterdag zijn meer dan 3000 personen ondervraagd). Ter vergelijking staat in de onderstaande tabel ook de situatie kort voor de val van het kabinet op 21 april viel.

De VVD zit inmiddels in een electoraal zwakke periode. Een deel van de VVD-kiezers is niet al te blij met het Lente-akkoord. Daarom daalt de VVD naar 25 zetels. Voor het laatst haalde de VVD deze score toen er onderhandeld werd in de zomer van 2010 over Paars Plus. Het CDA is desondanks deze week niet verder gestegen. Dit verlies kwam met name de PVV ten goede.

De ontwikkelingen rondom de mogelijke kandidatuur van Tofik Dibi binnen Groen Links kost deze partij nu veel kiezers. Bij de peiling van zaterdag staat deze partij op 4 zetels, 3 minder dan vorige week. De laagste score, die sinds de vorming van Groen Links in 1989 is vastgesteld. Maar 30% van de kiezers uit 2010 geven nu op deze partij weer te stemmen. (Eerder deze week stond Groen Links nog op 7 zetels).

PvdA en PVV profiteren van de electorale ontwikkelingen van deze week. Beide partijen stijgen 3 zetels naar 23 zetels. Daarmee staan ze maar 2 zetels lager dan de VVD. 3 maanden geleden stond de PvdA nog 19 zetels achter op de VVD. De PvdA profiteert van de negatieve reacties op de inhoud van het Lente-akkoord en de problemen bij Groen Links. De PVV profiteert ook over de ontwikkelingen in Europa en rondom de ESM-ratificatie. (Over beide onderwerpen treft u een apart onderzoek aan op Peil.nl. Hieronder laten we een aantal tabellen ervan zien.).

Peiling van politieke voorkeur Tweede Kamer

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	21-4-2012	13-5-2012	20-5-2012	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	31	33	28	25	-3	-6
PvdA	30	24	20	23	3	-7
PVV	24	19	20	23	3	-1
CDA	21	14	15	15		-6
SP	15	28	29	29		14
D66	10	15	17	17		7
Groen Links	10	5	7	4	-3	-6
ChristenUnie	5	5	6	6		1
SGP	2	3	3	3		1
Partij voor de Dieren	2	3	3	3		1
Overige partijen	0	1	2	2		2
Totaal	150	150	150	150		
VVD+CDA+D66+GrLinks+Chr.Unie	77	72	73	67	-6	-10
Paars Plus	81	77	72	69	-3	-12
SP+PvdA+GrLinks+D66	65	72	73	73		8
VVD+PvdA+CDA	82	71	63	63		-19
VVD+PVV+CDA	76	66	63	63		-13

Bij de 5 mogelijke coalities zien we dat geen enkele meer dan 75 zetels haalt. De zogenaamde Kunduz-coalitie daalt deze week van 73 naar 67. Alleen Links staat nog in de buurt van de 75 met 73 zetels. Als deze trend zich tot 12 september zou doorzetten dan is de kans groot dat het zowel moeilijk zal zijn een stabiele regering te vormen als dat de coalitie die gevormd wordt -verderom- amper meer dan 75 zetels zal hebben.

Het enthousiasme voor het Lente-akkoord nam ook deze week verder af. Terwijl op 27 april 51% positief reageerde en 28% negatief is het nu vrijwel andersom. De grootste verschuivingen zien we bij VVD- en CDA-kiezers. Het aandeel VVD-kiezers met een positief overall oordeel over het akkoord is 31% gedaald.

Wat is op dit moment uw reactie op de inhoud van het akkoord?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Totaal positief 27 april	51%	16%	73%	81%	76%	36%	17%	63%
Totaal positief 18 mei	31%	5%	42%	54%	62%	16%	3%	50%
Neutraal 27 april	21%	20%	29%	19%	13%	29%	30%	20%
Neutraal 18 mei	20%	7%	26%	24%	21%	19%	16%	25%
Totaal negatief 27 april	28%	64%	14%	9%	5%	38%	47%	15%
Totaal negatief 18 mei	50%	88%	32%	21%	17%	65%	81%	25%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Er is een groot verschil in de reactie op het akkoord tussen mensen met een hoge of een lage opleiding. Dat ligt in het verlengde van onze bevindingen van de vorige week, waarin we ook al konden zien hoe groot het verschil in politieke voorkeur is tussen mensen met een hoge en lage opleiding. Zo stemt meer dan 2/3e van de hoge opgeleidenen op de 5 partijen van de Kunduz-coalitie en minder dan 1/3e van de lager opgeleidenen.

Wat is op dit moment uw reactie op de inhoud van het akkoord?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Opleiding		
		Hoog	Midden	Laag
Positief	31%	47%	29%	13%
Neutraal	20%	21%	21%	18%
Negatief	50%	31%	51%	71%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Er zijn 25 voorstellen van het Lente-akkoord aan de kiezers voorgelegd. Hieronder zijn de voorstellen waarvan de ondervraagden het meest zeggen dat ze deze niet acceptabel vinden (de andere kwalificaties waren "ben er blij mee", "ben er niet voor, maar accepteer het wel" en "niet acceptabel").

Top-6 voorstellen uit het Lente-akkoord die men niet acceptabel vindt

% die het niet acceptabel vindt	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLns
Eigen risico gezondheidszorg van 220 naar 350 euro	65%	88%	47%	39%	38%	81%	91%	53%
Eigen bijdrage van 7,50 per ligdag in instellingen voor specialistische medische zorg	57%	76%	47%	30%	33%	73%	74%	46%
Verhogen hoogste BTW tarief van 19% naar 21%	47%	77%	33%	31%	29%	60%	75%	19%
Afschaffing onbelaste reiskostenvergoeding woon-werkverkeer	41%	68%	43%	25%	26%	42%	54%	28%
Op ontwikkelingshulp wordt verder niet bezuinigd	41%	89%	65%	16%	14%	20%	33%	8%
Versoepelen van ontslagrecht	34%	49%	21%	15%	13%	47%	58%	27%

De ontwikkelingen rondom de schuldencrisis en de euro spelen al een tijd een duidelijke rol bij de Nederlandse electorale ontwikkelingen. Verwacht kan worden dat die ontwikkelingen bij de aanstaande verkiezingen ook nog een duidelijke rol zullen spelen. Zeker ook omdat de PVV al aangekondigd heeft dat dit een belangrijk thema wordt in hun campagne. In dat kader is de consternatie vanuit de PVV rondom de ratificatie van het ESM een voorbode. Nadat de Tweede Kamer de regering toestemming heeft gegeven om het ESM te ratificeren heeft Wilders aangekondigd de Nederlandse Staat een proces aan te doen. Hieronder volgen de reactie op een aantal stellingen over dit onderwerp. En ook daarbij is goed te zien hoe groot de verschillen zijn in oordeel tussen kiezers van verschillende partijen. Ook bij dit onderwerp zien we bij de meeste vragen grote verschillen tussen mensen met hoge opleiding en lage opleiding. (Op peil.nl staat het complete onderzoek).

Het is goed dat dit ESM-verdrag is gesloten, want op deze manier kan er snel ingegrepen worden als er problemen zijn in bepaalde landen

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLns
Eens	42%	7%	46%	52%	66%	52%	15%	57%
Oneens	39%	84%	35%	24%	15%	28%	67%	18%
Weet niet/geen antwoord	19%	9%	19%	24%	19%	20%	18%	25%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Opleiding		
		Hoog	Midden	Laag
Eens	42%	58%	36%	18%
Oneens	39%	26%	47%	52%
Weet niet/geen antwoord	19%	16%	17%	30%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Ik wil dat ook bij deze afspraken Nederland een veto-recht houdt

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLns
Eens	67%	89%	64%	75%	46%	54%	82%	43%
Oneens	23%	1%	26%	19%	45%	31%	8%	38%
Weet niet/geen antwoord	11%	10%	10%	6%	8%	14%	9%	18%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Het is verkeerd dat deze ratificatie niet over de verkiezingen worden heen getild

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLns
Eens	46%	68%	44%	42%	27%	35%	72%	27%
Oneens	36%	19%	41%	46%	58%	36%	9%	49%
Weet niet/geen antwoord	18%	13%	15%	12%	16%	28%	19%	24%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Opleiding		
		Hoog	Midden	Laag
Eens	46%	36%	50%	61%
Oneens	36%	49%	33%	16%
Weet niet/geen antwoord	18%	15%	17%	23%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Het is goed dat Wilders een rechtszaak tegen dit regeringsbesluit heeft aangespannen.

verticaal gepercentreerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens	40%	88%	39%	31%	13%	20%	64%	10%
Oneens	48%	4%	48%	61%	74%	64%	26%	69%
Weet niet/geen antwoord	12%	8%	13%	7%	13%	16%	10%	21%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

verticaal gepercentreerd naar	Allen	Opleiding		
		Hoog	Midden	Laag
Eens	40%	22%	44%	65%
Oneens	48%	67%	40%	24%
Weet niet/geen antwoord	12%	11%	16%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Met deze ratificatie dragen we een deel van de soevereiniteit van Nederland over aan Europa.

verticaal gepercentreerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens	73%	78%	77%	82%	61%	60%	83%	60%
Oneens	12%	6%	11%	8%	24%	15%	4%	28%
Weet niet/geen antwoord	15%	16%	12%	10%	14%	25%	13%	12%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Dit soort beslissingen zou alleen mogen genomen worden na een referendum.

verticaal gepercentreerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens	50%	84%	48%	29%	32%	44%	77%	19%
Oneens	41%	9%	45%	60%	60%	45%	9%	66%
Weet niet/geen antwoord	9%	7%	7%	10%	7%	11%	14%	15%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

verticaal gepercentreerd naar	Allen	Opleiding		
		Hoog	Midden	Laag
Eens	50%	32%	62%	64%
Oneens	41%	60%	27%	20%
Weet niet/geen antwoord	9%	7%	11%	16%
Totaal	100%	100%	100%	100%